

KURJER LITIEWSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 18-го Ноября — 1838 — Wilno. Piątek. 18-go Listopada.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 10-го Ноября.

Высочайшею Грамотою, 16-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Александра Невскаго*, Королевскій Прусскій Министръ Иностранныхъ Дѣлъ, Баронъ *Вертеръ*.

— Высочайшею Грамотою, 16-го Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Вѣлаго Орла*, Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ при Дворѣ Е. В. Короля Баварскаго, Тайный Советникъ *Сверинъ*.

— Высочайшею Грамотою отъ 16 Октября, Королевскій Баварскій Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ Графъ *Лерхенфельдъ*, пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны первой степени, съ алмазными украшеніями*.

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 5-й день минувшаго Октября, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Анны 2-й степени*, 43-го Флотскаго экипажа Капитанъ-Лейтенантъ *Холматовъ 1-й*, въ награду за действительную начальствомъ отличной храбрости, оказанной имъ въ дѣлѣ противъ Горцевъ, при взятіи мѣстечка Соча, на восточномъ берегу Чернаго Моря, 13-го Апрѣля сего года. (С. П.)

— Высочайшимъ Именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ 30-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава третьей степени*, въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ въ дѣлахъ противу Горцевъ, въ десантной отрядѣ Россійскихъ войскъ на восточномъ берегу Чернаго Моря, Дивизионный Квартирмейстеръ 20-й Пехотной дивизіи, Генеральнаго Штаба Подполковникъ *Филиповъ*; Навагинскаго пехотнаго полка Майоръ *Перекрестовъ*; Китовскаго Егерскаго полка Майоръ *Масловскій 4-й*; состоящій по Кавалеріи Капитанъ *Пушкинъ*; и Тенгинскаго пехотнаго полка Штабсъ-Капитаны *Гриневицъ и Корецкій 1-й*.

— Литихскій фабрикантъ Кокериль получилъ медальную привилегію на введеніе способа предохранять желѣзо и сталь посредствомъ гальванизма отъ ржавчины, а цинкъ и другіе металлы отъ окисленія; Финляндскій уроженецъ Юганъ Бенке десятилетнюю привилегію на аппаратъ для приготовленія уксуса посредствомъ стеклянныхъ, вмѣсто металлическихъ, трубъ; а Московскій фабрикантъ, италическаго происхожденія Юганъ Функъ шестилетнюю привилегію на изобрѣтенную имъ пожарную трубу особаго устройства.

— Его Императорское Величество, изъ двухъ избранныхъ Подольскимъ Дворянствомъ кандидатовъ въ званіе Подольскаго Губернскаго Предводителя Дворянства, дозволилъ Высочайше утвердить въ семъ званіи Дѣйствительнаго Статскаго Советника Графа *Пржездзецкаго*.

— Государь Императоръ, усмотрѣвъ изъ всеподданнѣйшаго рапорта Исправляющаго должность С. Петербургскаго Гражданскаго Губернатора, о податяхъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Санкт-Петербург, 10-го Listopada.

Przez Najwyższy Dyplomata, 16-go Października, Najtąskawiej mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Alexandra Newskiego*, Królewski Pruski Minister Spraw Zewnętrznych, Baron *Werther*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 16-go Października, Najtąskawiej mianowany Kawalerem *Orderu Orła Białego*, Nadzwyczajny Posel i Pełnomocny Minister przy Dworze Najjaśniejszego Króla Bawarskiego, Radzca Tajny, *Sieweryn*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 16-go Października, Królewski Bawarski Nadzwyczajny Posel i Pełnomocny Minister Hrabia *Lerchenfeld*, mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Anny pierwszego stopnia, z ozdobami brylantowemi*.

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rosyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderów, 3-go przeszłego Października, Najtąskawiej mianowany Kawalerem *Orderu Sw. Anny 2-go stopnia, 43-go ekwipażu Floty*, Kapitan - Lejtenant *Chomutow 1-szy*, w nagrodę zaświadczonej przez Zwierzchność odznaczającej się waleczności, okazanej przezeń w rozprawie z Góralami, przy wzięciu miasteczka Soczy, na wschodnim brzegu Morza Czarnego, 13-go Kwietnia roku teraźniejszego. (P. P.)

— Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rosyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderów 30-go Sierpnia, Najtąskawiej mianowani Kawalerami *Cesarzkiego i Królewskiego Orderu Sw. Stanisława trzeciego stopnia*, w nagrodę odznaczającego się męstwem i walecznością, okazanych w wyprawach przeciw Górali, w oddziale wojsk Rosyjskich do lądowania przeznaczonych na wschodnim brzegu Morza Czarnego, Dywizyjny Kwatermistrz 20-ej dywizyi Pieszey, Podpółkownik Sztabu Jeneralnego *Filipson*; Major Nawagińskiego półku pieszego *Perekrestow*; Major Litewskiego półku Strzelców *Mustowski 4 ty*; liczący się w Kawaleryi Kapitan *Puszkina* i Sztab-Kapitani *Tengińskiego półku pieszego Hryniewicza i Korceki 1-szy*. (R. In.)

— Fabrykant Leodyjski Cockeril otrzymał sześciolletni przywilej na zaprowadzenie sposobu zabezpieczenia żelaza i stali od rdzy, za pośrednictwem galwanizmu, a cynku i inne metalle od kiśnienia; rodak Finlandzki Johan Benike, dziesięcioletni przywilej na aparat do przygotowania octu za pomocą rur szklanych zamiast metalicznych; a fabrykant Moskiewski, cudzoziomec Johan Funk sześciolletni przywilej na wynalezioną przezeń sikawkę pożarną szczegóelnego urządzenia.

— Jego Cesarzka Mość, z dwóch wybranych przez Dworzanstwo Podolskie kandydatów na urząd Podolskiego Gubernialnego Marszałka Dworzanstwa, raczył Najwyżej utwierdzić na tym urzędzie Rzeczywistego Radcę Stanu Hrabie *Przedzieckiego*.

— Cesarz Jego Mość, dostrzegłszy z najutiżniejszego raportu Sprawującego obowiązek S. Petersburgskiego Cywilnego Gubernatora, o podatkach i zaległościach na

и недоимкахъ за 1 половину 1838 года, и изъ свѣдѣній, Министромъ Финансовъ доставленныхъ, что взыскано недоимокъ $\frac{1}{2}$, а оклада $\frac{3}{4}$. — Высочайше повелѣть изволилъ: объявить С. Петербургскому Гражданскому Губернатору Его Величества удовольствіе за успешное взысканіе податей.

— Государь Императоръ, въ слѣдствіе полученнаго отъ Главнокомандующаго Дѣйствующею Арміею свѣдѣнія, что Дворянство Могилевской Губерніи, во время сбора 2-го пѣхотнаго Корпуса при м. Гомль, пожертвовало въ пользу нищихъ чиновъ сего Корпуса, тысячу пудовъ мяса и тысячу ведръ вина, Всемилостивѣйше повелѣть соизволилъ: объявить Дворянству Могилевской Губерніи, за такое его усердіе Монаршее Его Императорскаго Величества благоволеніе. (Спб. В.)

— По возникшему въ Правительствующемъ Сенатѣ вопросу, съ какимъ старшинствомъ должны быть утверждаемы Комнатные Надзиратели Главнаго Педагогическаго Института въ присвоенныхъ имъ чинахъ, со старшинствомъ ли со дня опредѣленія въ должность, или со дня выслуги ими въ сей должности шести лѣтъ, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія входилъ въ Государственный Совѣтъ съ представленіемъ въ коемъ полагалъ: Старшаго Надзирателя и Комнатныхъ Надзирателей Главнаго Педагогическаго Института, по выслугѣ въ сихъ должностяхъ шести лѣтъ, утверждать, перваго въ 8, а послѣднихъ въ 9-мъ классѣ, со старшинствомъ со времени опредѣленія ихъ въ оныя, принявъ за правило, что только тѣ изъ опредѣленныхъ въ Старшіе или Комнатные Надзиратели Института могутъ быть утверждаемы въ присвоенныхъ имъ должностяхъ классныхъ чинахъ, по выслугѣ 6 лѣтъ, которые или а) поступили въ сію должность изъ другихъ Вѣдомствъ, имѣвъ уже классный чинъ, не лишая впрочемъ ихъ права на производство въ чины и на основаніи общихъ узаконеній за обыкновенную выслугу лѣтъ, или б) имѣютъ право вступленія въ Гражданскую службу, или в) получили въ одномъ изъ Россійскихъ Университетовъ ученую степень или званіе Дѣйствительнаго Студента или г) окончивъ курсъ въ Высшихъ или Среднихъ Учебныхъ Заведеніяхъ, приобрѣли право на классный чинъ; всѣ же прочіе должны подходить подъ дѣйствіе правилъ о производствѣ въ чины Комнатныхъ Надзирателей, поступающихъ въ сіе званіе изъ состояній, не имѣющихъ права опредѣленія въ Гражданскую службу. На сему основаніи Г. Министръ полагалъ отдать бывшему Комнатному Надзирателю Главнаго Педагогическаго Института Томсему старшинство въ чинѣ Титулярнаго Совѣтника со времени опредѣленія его въ эту должность, именно съ 25 Юля 1829 года.

Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ сіе представленіе и находя предположенія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія основательными и необходимыми для отвращенія встрѣтившихся недоразумѣній, положилъ: предположенія сіи, какъ поясненіе Св. Зак. Т. 3 ст. 386, Устава Главнаго Педагогическаго Института § 188 и Положенія Высочайше утвержденнаго 30 Января 1855 года ст. 6, утвердить.

Его Императорское Величество такое мнѣніе Государственнаго Совѣта Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. (Ж.М.Н.П.)

Отчетъ по Министерству Народнаго Просвѣщенія за 1837 годъ обратилъ на себя всеобщее вниманіе не только въ Россіи, но и въ чужихъ краяхъ. Важнѣйшіе въ Европѣ журналы сообщаютъ своимъ читателямъ болѣе или менѣе пространныя выписки изъ него; каждый изъ нихъ смотритъ на предметъ съ своей точки зрѣнія, но всѣ отдають справедливость быстрому, блестящему успѣху нашего отечества на поприщѣ просвѣщенія. Между прочимъ въ *Journal des Débats* напечатано извлеченіе изъ этого важнаго документа, съ слѣдующими замѣчаніями.

„Отчетъ Россійскаго Министра Народнаго Просвѣщенія показывающій состояніе вѣтренной ему части въ 1837 году, долженъ, по справедливости, возбуждать общее любопытство. Показать до какой степени просвѣщенія, до какихъ успѣховъ достигла Россія, страна еще столь недавно вступившая на поприще, значить написать ея исторію въ настоящемъ и будущемъ. Радуемся, что можемъ сообщить нашимъ читателямъ этотъ документъ, достойный внимательнаго изученія, темъ болѣе, что рѣчь идетъ о Государствѣ, котораго умственные и нравственные силы намъ еще мало извѣстны, потому что насъ занимала всего болѣе его обширная воинская организація. Какъ собраніе статистическихъ данныхъ, отчетъ, о которомъ говоримъ мы, вполне удовлетворитъ тѣхъ,

и-ше półrocze 1838 roku, i z wiadomości, przez Ministra Skarbu podanych, że uzyskano zaległości $\frac{1}{2}$, a podatku $\frac{3}{4}$. — Najwyżej rozkazać raczył: oświadczyć S. Petersburgskiemu Cywilnemu Gubernatorowi NAJJAŚNIEJSZEGO PANA zadowolenie za skuteczne uzyskiwanie podatkow.

— CESARZ JEGO MOŚĆ, na skutek otrzymanej od Głównodowodzącego Armią Działającą wiadomości, że Dworzactwo Gubernii Mohilewskiej, w czasie zebrania się 2-go Korpusu pieszego, pod m. Homlem, ofiarowało dla rang niższych tego Korpusu, tysiąc pudow mięsa i tysiąc wiader wódki, Najłaskawiej rozkazać raczył: oświadczyć Dworzactwom Gubernii Mohilewskiej, za tę jego gorliwość Monarsze JEGO CESARSKIEJ MOŚCI zadowolenie. (G.S.P.)

— Z powodu wynikłego w Rządzącym Senacie zapytania, z jakim starszeństwem powinni być utwierdzeni Pokojowi Dozorcy Głównego Instytutu Pedagogicznego w przyswojonych im rangach, czy ze starszeństwem od dnia naznaczenia do obowiązku, lub od dnia wystąpienia przez nich w tym obowiązku sześciu lat, P. Minister Narodowego Oświecenia czynił przedstawienie do Rady Państwa, w którym mniemał: Starszego Dozorcę i Pokojowych Dozorców Głównego Instytutu Pedagogicznego, po wystąpieniu w tych obowiązkach sześciu lat, utwierdzać, pierwszego w 8-jej, a ostatnich w 9-jej klasie, ze starszeństwem od czasu ich naznaczenia do nich, przyjmawszy za prawidło, że ci tylko z naznaczonych na starszych lub pokojowych dozorców Instytutu mogą być utwierdzeni w przywiązanych do tych obowiązków rangach klasycznych, po wystąpieniu sześciu lat, którzy albo a) weszli do obowiązków z innych zawodów, mając już rangę klasyczną, nie pozbawiając ich z resztą prawa na podnoszenie do rangi na podstawie ogólnych ustaw za zwyczajną wyługę lat, albo b) mają prawo wejścia do służby cywilnej, albo c) otrzymali w jednym z Uniwersytetów Rosyjskich uczony stopień lub nazwanie Studenta Rzeczywistego, albo d) ukończywszy kursa w Wyższych lub Średnich Zakładach Szkolnych, nabyli prawo do rangi klasycznej; wszyscy zaś inni powinni ulegać przepisom prawideł o podnoszeniu do rangi Dozorców Pokojowych, wchodzących na te posady ze stanów, niemających prawa naznaczenia do służby cywilnej. Na tej podstawie P. Minister mniemał nadać byłemu Dozorczy Pokojowemu Głównego Instytutu Pedagogicznego Tomsonowi starszeństwo w randze Radcy Honorowego od czasu naznaczenia go do tego obowiązku, mianowicie od 25-go Lipca 1829 roku.

Rada Państwa, na Połączonych Departamentach Praw i Ekonomii, i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy to przedstawienie i znajdując podanie P. Ministra Narodowego Oświecenia gruntownem i koniecznem dla uchylenia napotkanych niewyrozumień, postanowiła: projekta te, jako objaśnienie Połączenia Praw Tomu 3 artykułu 386, Ustawy Głównego Instytutu Pedagogicznego § 188 i Postanowienia, Najwyżej utwierdzonego 30-go Stycznia 1835 roku artykułu 6, utwierdzić.

JEGO CESARSKA MOŚĆ tę Opinią Rady Państwa Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić.

Sprawozdanie Ministeryum Narodowego Oświecenia za rok 1837 zwróciło na siebie powszechną uwagę nie tylko w Rosyi, ale i zagranicą. Ważniejsze w Europie dzienniki udzielają swoim czytelnikom więcej lub mniej obszerne wyjątki tego sprawozdania; każdy z nich patrzy na przedmiot ze swojego punktu widzenia, ale wszyscy oddają sprawiedliwość szybkim, świetnym postępom ojezycznej naszej w zawodzie oświecenia. Między innymi w *Journal des Débats* znajduje się wyjątek z tego dokumentu ważnego, z uwagami następującymi:

„Sprawozdanie Rosyjskiego Ministra Narodowego Oświecenia, wykazujące stan powierzonego mu wydziału w roku 1837, powinno bez wątpienia powszechnie wzbudzić ciekawość. Wykazać do jakiego stopnia oświecenia, do jakich postępów doszła Rosya, kraj, który tak niedawno jeszcze wszedł w zawód, jest to samo, co napisać jej historią obecną i przyszłą. Cieszymy się, że możemy udzielić czytelnikom naszym ten dokument, na pilne zasługujący rozważeniu, tém bardziej, że rzecz idzie o Państwie, którego siły fizyczne i moralne mają się jeszcze nam znajome, gdyż dotąd więcej nas zajmowała obszerna jego organizacja wojskowa. Jako zbiór faktów statystycznych, sprawozdanie to, zupełnie zaspokoi tych, którzy lubią porównywać liczby; co się zaś tyczy do tych, którzy śledzą postęp rozumu ludzkiego

которые любятъ сравнивать цифры; что же касается до тѣхъ, которые изучаютъ ходъ ума человеческого, этотъ отчетъ доставить имъ, по нашему мнѣнію, свѣдѣнія назидательныя.”

За этимъ слѣдуетъ выписка изъ отчета, заключающаяся словами Господина Министра: „Многое остается еще недооцѣненнымъ; многое требуетъ постоянныхъ трудовъ и размышленій; но между тѣмъ съ благословеніемъ Всевышняго и подъ Державною рукою Вашего Величества, новый какъ будто духъ поселился въ возрастающихъ поколѣніяхъ”, и проч.

Статья *Journal des Débats* оканчивается слѣдующими замѣчаніями:

„Вотъ вѣрное изображеніе успѣховъ Россійской Имперіи. Только тѣ, которые умѣютъ вспоминать и сравнивать, могутъ сказать какаѣ судьба ожидаетъ въ будущемъ народъ, имѣвшій въ 1833 году 1464 учебныя заведенія; 3684 учащихся и 72.280 учащихся, а въ 1837 уже 1807 учебныхъ заведеній, 6208 учащихся и 95,556 учащихся. Они лишь они могутъ сказать какия слѣдствія должны имѣть такіе быстрые успѣхи въ просвѣщеніи племень столь многочисленныхъ и разнообразныхъ.”

Въ заключеніе Редакторъ статьи сознается, что наше народное образованіе должно съ осторожностію и только до известной степени слѣдовать примѣру остальной части Европы.

Мы считаемъ не нужнымъ для нашихъ читателей указывать на ошибку журналиста, утверждающаго, въ сей же статьѣ, что всеподданнѣйшій отчетъ Господина Министра Народнаго Просвѣщенія написанъ на Французскомъ языкѣ. (Спб. В.)

Аренсбургъ, 7-го Октября.

Съ наступленіемъ осенняго равноденствія въ нашемъ полушаріи, обыкновенно начинается опасное время для мореходства въ Северныхъ водахъ. Островъ Эзелъ, по своему положенію, бывающій почти ежегодно свидѣтелемъ болѣе или менѣе значительныхъ бѣдствій, претерпѣваемыхъ кораблями у береговъ его. Слѣдующія купеческія суда были выброшены на Эзельскій берегъ 29 и 30 Сентября: 1) Ганноверскій корабль *ди Фрау Марія*, шкиперъ Хиллигъ, съ баластомъ, шедшій изъ Амстердама въ Ригу; экипажъ благополучно достигъ берега, такелажъ спасенъ. 2) Русско-Финляндскій корабль *Меркюри* съ шкиперъ Дальманъ, шедшій изъ Любека съ штучнымъ товаромъ въ Гельсингфорсъ и Стокгольмъ; грузъ и корабль спасены; съ экипажемъ не приключилось никакого несчастія. (О.Г.Ц.П.)

Одесса, 25-го Октября.

Въ день Покрова Пресвятыя Богородицы происходило въ Г. Одессѣ торжественное открытіе Херсонской Духовной Семинаріи, по Высочайше утвержденному положенію Коммисіи Духовныхъ Училищъ учрежденной. По совершеніи въ Градской церкви Преосвященнымъ Гаврииломъ, Архіепископомъ Херсонскимъ, Божественной Литургіи и водоосвященія, прочтены были Секретаремъ Семинарскаго Правленія, въ присутствіи мѣстнаго начальства и гражданъ Города Одессы, распоряженія, относящаяся къ открытію Семинаріи. Послѣ того, произнесены начальниками и воспитанниками Семинаріи речи на Русскомъ, Латинскомъ, Греческомъ, Еврейскомъ, Французскомъ и Нѣмецкомъ языкахъ, а въ заключеніе произнесено было многолѣтіе Государю Императору и всему Августѣйшему Дому.

— Дождей продолжается у насъ тоже непоостоянство въ погодѣ, какое было замѣчено здѣсь и въ лѣтнюю пору. По причинѣ выпавшаго въ нашихъ окрестностяхъ снѣга, температура воздуха значительно была здѣсь понижена, но теперь мы пользуемся теплою погодою. Съ подушимами вѣтрами, которые попеременно измѣняются въ южныя и восточныя, приближено сюда множество заграничныхъ судовъ, и здѣсь ожидаютъ еще нѣсколько Англійскихъ. (О.Г.Ц.П.)

М. Гонимъ (въ Вѣлостокской Области), 21-го Октября. Въ нынѣшнемъ году, торговля хлѣбомъ, на здѣшнемъ пунктѣ, была значительна; сухимъ путемъ и сплавомъ по рѣкѣ Бобру, съ 1-го Января по 1 Августа, отправлено въ Царство Польское на 225,000 рублей.

Новыхъ требованій на хлѣбъ изъ за границы еще не поступило, а ожидаютъ ихъ, когда установятся цѣны и когда подрядчики заключатъ съ казною контракты на поставку провіанта для войскъ, расположенныхъ въ Царствѣ Польскомъ, тогда вѣроятно и спекулянты возобновятъ свою торговлю хлѣбомъ.

Дожди, бывшіе здѣсь въ Іюнь, Іюль и до половины Августа, препятствовали уборкѣ хлѣба, а до

го, справозданіе то, подлугъ нашего зданія, да имъ вѣдомости наuczające.”

Потѣмъ наступилъ выѣтокъ изъ справозданія, коначуся сѣ выразами Пана Министра: „Wiele pozostaje jeszcze nienkończonem, wiele potrzebuje statecznychъ pracъ i rozway; ale tymъ czasem, za błogosławienstwemъ Najwyższego i pod Potężną prawicą Waszej Cesarskiej Mości, jakby duch nowy zostałъ wcielony w rozmaitychъ pokoleniachъ”, i t. d.

Артикулъ *Dziennika Rozpraw* коначуся сѣ uwagami наступяjącymi:

„Oto prawdziwe wyobrażenie postępowъ Cesarstwa Rossyjskiego. Ci tylko, którzy umięją przypominać i porównywać, mogą powiedzieć, jaki los oczekuje na przyszłośćъ народъ, który miałъ w roku 1833 r. 1464 zakładówъ szkolnychъ, 3684 nauczycieli i 72,280 uczniów, а w roku 1837 jużъ 1807 zakładówъ szkolnychъ, 6208 nauczycieli i 95,556 uczącychъ сѣ. Oni sami tylko mogą powiedzieć jaki skutekъ powinny mieć takъ szybkie postępy w oświeceniу pokoleńъ takъ licznychъ i różnorodnychъ.”

На коначу Redaktorъ артикулу przyznaje, że nasze oświecenie narodowe powinno z ostrożnością i do pewnego tylko stopnia іszyć за przykłademъ reszty Europy.

Poczytujemy за rzeczъ mniej potrzebną dla czytelnikówъ нашихъ wytykać omyłkę журналиста, mówiącego w tymъ же artykule, że najuniższe справозданіе Пана Министра Народнаго Оświecenia napisane jestъ w języку Francuzkimъ. (G. S. P.)

Аренсбургъ, 7 Паждзиарника.

Зъ наступленіемъ jesienneго porównania dnia z nocąъ rozpoczyna сѣ zwykle на нашей półkuli niebezpieczna пора для żeglugi на водахъ północnychъ. Wyspa Oesel, z położenia swego, bywa każdego prawie roku świadkiemъ większychъ lub mniejszychъ nieszczęśliwychъ wypadkówъ, jakimъ ulegają okręty przy jejъ brzegachъ. Наступяjące statki kupieckie wyrzucone zostały на brzegъ wyspy Oesel d. 29 i 30 Września: 1, okrętъ hannowerski *die Frau Maria*, będący pod dowództwemъ Kapitana *Chilling*, który płynął z balastemъ do Rygi, osada szczęśliwie uratowała сѣ на brzegъ, sprzętъ okrętowe ocalono. 2, Rossyjsko-Finlandzki okrętъ *Merkuryusz*, Kapitan *Dalman*, idący z Lubeki z towarami do Helsingforsu i Sztokolmu; ładunekъ i okrętъ ocalone zostały, а osada nie poniosła żadnej straty. (G.R.K.P.)

Одесса, 25-го Паждзиарника.

W święto Opieki Najświętszej Maryi Panny, odbyło сѣ uroczyste otwarcie w Odessie Seminaryum Duchownego Chersońskiego, w skutekъ zatwierdzonej przez Najjaśniejszego PANA uchwały Kommissyi szkółъ duchownychъ, urządzonogo. Po odprawionemъ, w miejscowej cerkwi, przez Najprzewielebniejszego Gabryela, Arcybiskupa Chersońskiego i Tauryckiego, nabożeństwie, i po poświęceniu lokalu, Sekretarzъ zarządu Seminaryjnego, wobec zgromadzonychъ władzъ miejscowychъ i obywateli miasta Odessy, odczytałъ postanowienia, dotyczące otwarczenia pomienionego Seminaryum. Наступящие, такъ przełożeni, jako i uczniowie tegożъ, mieli mowy w językachъ: Rossyjskimъ, łacińskimъ, greckimъ, hebrajskimъ, francuzkimъ i niemieckimъ, а на zakończenie uroczystości, wniesione zostały modły o długie lata dla Najjaśniejszego PANA i całej Najjaśniejszej Familii.

— Dotądъ trwa u насъ niestała погода, jaka w ciągu zeszłego lata miała miejsce. Z powodu spadłychъ w okolicachъ sніgówъ, temperatura powietrza znacznie сѣ była oziębila; wszelako terazъ mamy znowu czasъ ciepły. Z pomysłu; wiatremъ, naprzemianъ południowymъ i wschodnimъ, zawinęło tu mnóstwo zagranicznychъ okrętówъ, а nadto oczekują jeszcze на kilka angielskichъ. (G.R.K.P.)

М. Гонимъ (w Obwodzie Białostockimъ), 21 Паждзиарника. W tymъ roku, handelъ zbożemъ, на punkcie tutejszymъ, byłъ znaczny; łademъ i spławemъ rzeką Bobremъ, od 1-go stycznia do 1-go Sierpnia, wysłano do Królestwa Polskiego на 225,000 rubli.

Nowychъ potrzebowańъ zbożaъ zа granicąъ jeszcze nie otrzymano, ale spodziewają сѣ tego wówczas, kiedy сѣ ustalą ceny i kiedy liwraneyъ pozawierająъ ze skarbemъ kontrakta на dostarczenie проwiantu dla wojskъ, w Królestwie Polskimъ rozłożonychъ, wtedy zapewne i spekulanci odnowią swój handelъ zbożemъ.

Deszcze, padające tu w Czerwcu, Lipcu i do połowy Sierpnia, przeszkadzały zbieranieъ zboża; co dało po-

ино, что ему поручено вступить въ переговоры съ Римскимъ дворомъ на счетъ продолженія срока для удаленія Французскаго войска изъ Анконы. Кажется, есть опасность, чтобы подобный поступокъ исполненный до созванія Палаты, не произвелъ вообще худаго впечатлѣнiя.

— Жур. *Droit* сообщаетъ: „Предъ 1830 годомъ, въ многихъ знатнѣйшихъ обществахъ думали о возведеніи Инфанта Донъ Франсиско де Паула на Мексиканскій престолъ. Для исполненія такого плана, нужно только было безусловное согласіе Фердинанда VII, а между тѣмъ заключены связи съ разными знатными особами, къ которымъ принадлежалъ также и Князь Таллейранъ. Сей послѣдній поручилъ производство этого дѣла одному изъ своихъ агентовъ и далъ ему нужное уполномочіе. Между тѣмъ революція и смерть Фердинанда VII перемѣнили состояніе дѣла. Этотъ агентъ отзывается теперь къ Инфанту и требуетъ возвращенія издержекъ на 316,000 фр. о чѣмъ дѣло поступило уже въ судъ.

— Вчерашній Мониторъ содержитъ Королевское постановленіе отъ 31 ч. пр. м. учреждающее администрацію гражданской власти въ Алжиръ. Управленіе это состоятъ будетъ подъ надзоромъ Генераль-Губернатора, въ составъ же онаго будутъ входить: Директоръ Внутреннихъ Дѣлъ. Директоръ Финансовъ и Генераль-Прокуроръ. — Вторымъ постановленіемъ, донынѣшній Вице-Интендантъ въ Константинополѣ Гр. Евгенийъ Гюйо назначенъ Директоромъ Внутреннихъ Дѣлъ а бывшій Меръ города Бонъ, Г. Дюсеръ Вице-Директоромъ Оранской провинціи.

— Г. Сегюръ-Дюпейронъ Генераль-Инспекторъ Совѣта здоровья, получая официальное порученіе отправиться въ Египетъ, Грецію, Турцію, а также въ разные Порты Чернаго моря. Онъ посылается для отысканія средствъ, которыми могли бы быть смягчена строгость карантинныхъ правилъ.

— Журналь *National* сообщаетъ: „Дѣла востока нивало не затруднительны. Въ отношеніи богатства всегда составлялъ перевѣсъ въ Европѣ народъ, который доставлялъ произведенія съ Азіатскихъ рынковъ; и такъ недолжно удивляться, что въ то время, когда пары и желѣзныя дороги, привлекаютъ на прежній Египетскій путь торговлю Остъ-Индіи, другіе принуждены употребить все мѣры, чтобы пріобрѣсть исключительно выгоды сей торговли.

12-го Нолбра.

На послѣднемъ засѣданіи Академіи Этно-Политическихъ Наукъ, Г-нь Бланки читалъ разсужденіе Наполеона, написанное еще въ молодыхъ лѣтахъ: *о воздѣлываніи тутовыхъ деревъ въ Корсицѣ.*

— Кажется, что въ Парижѣ никогда не было столько покражъ, какъ теперь. Главною тому причиною, приближеніе зимы и дороговизна.

— Король, постановленіемъ своимъ отъ 10 пр. м. возвелъ въ званіе Перовъ Франціи: Виконта Жессель и Барона Сенъ Дидье.

— Говорятъ, что Герцогъ Орлеанскій поѣдетъ въ Лондонъ, для свиданія тамъ съ наследнымъ Принцемъ Шведскимъ.

Байонна, 2-го Нолбра.

2,000 ружьевъ и аммуниція оставленная для Мунигорри въ Фуэнтарабѣи, перевезены въ Соку, куда кромѣ того было уже доставлено 4,000 оружія. Покинуто перевезено чрезъ здѣшній городъ для Мунигорри два орудія, много конгревовыхъ ракетъ, патлатокъ и прочихъ военныхъ потребностей, то изъ сего заключаютъ, что Мунигорри незадолго начесть дѣйствовать.

5-го Нолбра.

Съ 3 на 4 ч. с. м. ночью (по донесеніямъ *Gazette de France*) переходилъ чрезъ Байонну Мунигорри съ своими людьми, слѣдуя въ Валкарлосъ. Въ 25 повозкахъ запреженныхъ быками, везли за нимъ значительные привасы пороха и амуніиціи, а вчера переходили еще другія повозки нагруженные оружіемъ. Штандартъ *Paz y Fueros* не вышелъ столѣко приверженцевъ, какъ надѣялись, и потому кажется отрядъ Мунигорри будетъ только не что иное, какъ Христовскіе Гериласы.

(съ Испанскихъ границъ).

Пишутъ изъ Байонны отъ 8-го Нолбра, что Мунигорри въ то время, когда хотѣлъ переходить границу близъ Валкарлоса, получилъ уведомленіе отъ Христовскаго Коменданта крѣпости, что онъ не можетъ дозволить ему перехода, ибо главный вождь объявилъ, что онъ прежде долженъ ожидать предписаній изъ Мадрита по сему предмету. Мунигорри между тѣмъ остановился въ Ст. Жанъ де Вье, между Савъ-Жанъ Пьеъ де Портъ и Байономъ. (G.C.)

А н г л и я.

Лондонъ, 9-го Нолбра.

Принцъ Л. Н. Бонапарте, посредствомъ своего Адъ-

polecono mu układy z dworem Rzymskim względem przedłużenia terminu, w którym ustąpi wojsko Francuzkie z Ankony. Zdaje się, że zachodzi obawa, aby podobne postąpienie, przed zwołaniem izb dokonane, nie sprawiło w całej powszechności niepomyślnego wrażenia.

— Czytamy w dzienniku *Droit*: „Przed rokiem 1830, zajmowano się w wielu wyższych towarzystwach, myślą osadzenia Infanta Don Francisco-de-Paula, na tronie w Meksyku. Do spełnienia tego planu, było tylko potrzebne bezwarunkowe przyzwolenie Ferdynanda VII, a tymczasem zawiazano w tej mierze związki z rozmaitymi znakomitemi osobami, do których także należał i Xiąże Talleyrand. Ten ostatni upoważnił do kierowania tym interesem jednego ze swych agentów i dał mu stosowne pełnomocnictwo. Tymczasem rewolucya i śmierć Ferdynanda VII, zmieniły położenie rzeczy. Wyżej wymieniony agent, zgłasza się teraz do infanta i liczy wyłożone koszta w ilości 316,000 franków o co wytoczyła się już sprawa do Sądu.

— *Monitor* z dnia wczorajszego obejmuje postanowienie Królewskie daty 31 z. m., ustanawiające administracyę władzy cywilnej w Algierze. Ta administracya będzie zostawała pod okiem Jenerał-Gubernatora, do składu zaś jej należeć mają: Dyrektor Spraw Wewnętrznych, Dyrektor Skarbu i Prokurator Jeneralny. — Przez drugie postanowienie, dotychczasowy podintendent w Konstantynie, Hr. Eugeniusz Guyot, został mianowany Dyrektorem Spraw Wewnętrznych, a dotychczasowy mer miasta Bony, Pan L. Dussert, Poddyrektorem prowincyi Oranu.

— Pan Ségur-Dupeyron, Jeneralny Inspektor Rady zdrowia, otrzymał polecenie rządowe do Egiptu, Grecyi, Turcyi, tudzież do rozmaitych Portów morza Czarnego. Jego wysłanie ma na celu wynalezienie środków, przez które w pewnych wypadkach, dałaby się może złagodzić ostrość przepisów kwarantanny. Nie można wątpić, że wypadek tego postannictwa będzie pomyslnym dla stanu handlowego.

— Czytamy w dzienniku *National*: Sprawa Wschodu jest bardzo prostą. Narodem stanowiącym pod względem bogactwa przewagę w Europie, był zawsze ten, który nam płody Azyatyckich targów dowoził; otoż nie trzeba się dziwić, że w chwili, w której para i koleje żelazne handel Indyj Wschodnich na dawną drogę Egiptką sprowadzają, muszą inni dokładać wszelkiego starania, aby otrzymać wyłączność tegoż handlu.

Dnia 12-go.

Na ostatniem posiedzeniu akademii umiejętności moralnych i politycznych, czytał P. Blanqui rozprawę *o uprząwieniu w Korsyce.*

— Liczba kradzieży nigdy podobno nie była większą w Paryżu, jak teraz. Zbliżenie się zimy i drożyzna są głównymi tego przyczynami.

— Król, rozporządzeniem swoim z dnia 10 b. m. mianował Parami Francyi: Vice-Hrabiego Jessaut i Barona Saint-Didier.

— Słychać, że Xiązę Orleński odbędzie podróż do Londynu, dla zjechania się tam z Królewiczem Następcą Tronu Szwedzkiego.

Bayonna, 2-go Listopada.

Broni 2000 sztuk i amunicyę, złożone w Fuentarabii dla Muñagorrego, przewieziono do Socca, gdzie prócz tego było już dostawionych 4000 sztuk broni. Ponieważ przewieziono tedy dla Muñagorrego dwie armaty, dużo rac kongrewskich, namioty it. p. potrzeby wojskowe, wnoszą więc z tego, że Muñagorri zacznie nie długo bydz czynnym.

5 Dnia.

W nocy z 3 na 4 b. m. (donosi *Gazette de France*), przechodził przez Bayonnę Muñagorri z ludźmi swemi, udając się do Valcarlos. W 25 powozach, ciągniętych wołami, prowadzono za nim znaczne zapasy prochu i amunicyji, a wczora jeszcze słyły inne wozy naładowane bronią. Chorągiew *Paz y Fueros*, nie znalazła tak wiele stronników, jak się spodziewano; skończył się więc zapewne na tém, że oddział Muñagorrego nie będzie nicieć więcej, jak gierylasami Krystynistów.

(Od granic hiszpańskich).

Piszą z Bayonny pod d. 8 Listopada, że Muñagorri, w chwili, kiedy chciał przebywać granicę pod Valcarlos, otrzymał zawiadomienie od krystynistowskiego komendanta twierdzy, iż nie jest upoważniony przepuszczać go, ponieważ wódz naczelny oświadczył, że pierwiej na instruksyę z Mадрыту oczekiwać w tej mierze musi. Muñagorri zatrzymał się tymczasem w St. Jean le Vieux, między St. Jean pied de Port a Bayonną. (G.C.)

A n g l i a.

Londyn, dnia 9-go Listopada.

Xiązę N. L. Bonaparte, podziękował Lordowi Mel-

ютаята Графъ Персигни, благодарилъ Лорда Мельбурна за дружественныя чувства, оказанныя въ отношеніи къ нему со стороны Англійскаго Правительства во время послѣднихъ Швейцарскихъ происшествій.

— Перу опять въ движеніи, такъ покрайней мѣрѣ увѣдомляютъ изъ Калао увѣрять о происшедшей 28 Юля революціи въ Перу, гдѣ всѣ южныя провинціи объявили себя противу федеральной системы.

— Подтверждается извѣстіе, что на всѣхъ Англійскихъ корабляхъ будутъ находиться 68 фунтовья орудія, все же войско получить перкусіонныя карабины.

— Французскій Консулъ въ Дублинѣ предложилъ награды 36,000 фр. тому, кто изобрететъ чернила, которыя нельзя выводить изъ бумаги.

— Адмиралъ нашего флота въ средиземномъ морѣ Сиръ Р. Стопфордъ, получилъ отъ Султана орденъ Нишимъ-Ифтигаръ.

— Носится слухъ, что башни названныя Мартелло на восточномъ берегу Англии, будутъ немедленно приведены въ оборонительное положеніе. (G.C.)

9-го Ноября.

Герц. Веллингтонъ упалъ недавно на охотѣ съ лошади, однако къ счастью не ушибся.

— Получено извѣстіе, что къ Вице-Адмиралу Сирю Чарльзъ Пагетъ отправлено повелѣніе съ 74 пушечнымъ линейнымъ кораблемъ Эдинбургъ, чтобы онъ немедленно отправился къ Мексиканскимъ берегамъ. Эскадра означеннаго Адмирала усилена тремя линейными кораблями и нѣсколькими меньшими судами.

— Говорятъ, что Лордъ Дургамъ для того возвращается чрезъ Соединенные Штаты, что хочетъ лично условиться съ Президентомъ, относительно принятія пограничныхъ мѣръ къ обузданію Канадскихъ мятежниковъ, которые, пользуясь покровительствомъ жителей Соединенныхъ Штатовъ, упражняются въ военномъ искусствѣ на самой границѣ и замышляютъ возобновить безпорядки. Лордъ Дургамъ намѣревается вручить свои полномочныя грамоты самой Королеви, получивъ ихъ лично отъ Е. В.

— Говорятъ, что Техаское Правительство официально отказалось отъ поданной прежде сего Правительству Соединенныхъ Штатовъ просьбы, о принятіи Техаской республики въ число областей, составляющихъ Штаты. Индейцы, съ западной стороны Миссисипи, угрожаютъ республикѣ нападеніемъ, а войска Соединенныхъ Штатовъ будутъ сохранять въ этой войнѣ нейтралитетъ.

— Людвикъ Наполеонъ пріѣхалъ изъ Лимингтона въ Лондонъ инкогнито и нанялъ нѣсколько комнатъ, чтобы видѣть ежегодно бывающее тамъ избраніе Лорда-Мера города Лондона, торжественное шествіе его по улицамъ и поѣздку на рѣкѣ. Когда онъ проѣзжалъ, полиція хотѣла разогнать толпу, чтобы дать дорогу его экипажу, но народъ узналъ его, окружилъ и повсюду раздались восклицанія: *Да здравствуетъ Принцъ Наполеонъ!* и проч. На другой день поутру, Людвикъ Наполеонъ возвратился въ Лимингтонъ, гдѣ онъ намѣревается пребыть нѣсколько недель.

(O.F.C.P.)

ИСПАНІЯ

Мадридъ, 31-го Октября.

Декретъ Королевы о наборѣ войска 25,000 чел. сдѣлалъ неблагопріятное впечатлѣніе, по той причинѣ, что каждый изъ новобранцевъ обязанъ внести въ казну, при вступленіи въ службу 15 пиастровъ.

(изъ Англ. газ.)

Пишутъ изъ Мадрита, что отряды артиллеріи подъ прикрытіемъ конницы, производятъ разѣзды въ окрестностяхъ столицы. Говорятъ, что известный Карлестскій военачальникъ Палилосъ возвратился въ Мавру. Генералъ Королевскихъ войскъ, Нагуерасъ начальствующій въ этой провинціи, просилъ егописьмо, снисходительно обходиться съ пѣльными, но Палилосъ, вмѣсто отвѣта, велѣлъ немедленно ихъ разстрѣлять, что было исполнено почти въ глазахъ 8,000 резервныхъ войскъ, которыя въ бездѣйствіи стоятъ около Мадрита.

3-го Ноября.

Съ вчерашняго дня господствуетъ здѣсь сильное волненіе. Сегодня предвидѣли смятеніе; Министры собрались и не расходились цѣлую ночь. Войска, расположенныя въ казармахъ, готовы выступить по первому сигналу. Маркизь делась Амарилласъ, получила также предисаніе дѣнужиться къ Мадриту и ожидать дальнѣйшихъ повелѣній въ Гетафѣ и Пиньтѣ, а Генералу Альдама поручено собрать всю способную къ дѣлу Кавалерію и отправить оную въ бри-

bourne przez Adjutanta swego Hrabie Persigny, za przyjaźne uczucia, okazane dla niego ze strony Rządu Angielskiego, podczas ostatnich okoliczności Szwajcarskich.

— Peru jest znowu w poruszeniu, tak przynajmniej donoszą z Callao, zapewniając o wybuchnieniu w dniu 28-m Lipca rewolucyi w Peru, gdzie wszystkie południowe prowincye oświadczyły się przeciwko systematowi federalnemu.

— Potwierdza się wiadomość, że na wszystkich okrętach Angielskich będą dane działa 68-funtowe, całe wojsko zaś otrzyma karabiny perkusyjne.

— Francuzki Konsul w Dublinie ogłosił nagrodę 36,000 fr. dla tego, kto wynajdzie atrament, niedający się z papieru wywabić.

— Admirał floty naszej na morzu Śródziemnym, Sir Robert Stopford, otrzymał od Sultana ozdobę orderu Nisham-İftihar.

— Obiega pogłoska, że wieże zwane Martello, na wschodnim brzegu Anglii, mają być niezwłocznie do stanu obronnego przywiezione. (G.C.)

Dnia 20-go.

Niedawno na polowaniu upadł z konia Xiążę Wellington, ale szczęściem żadnej nie odniósł rany.

— Dowiadujemy się, że okręt liniowy *Edinburgh* o 74 działach, który niedawno z Portsmouth wypłynął, wiezie rozkazy Vice-Admirałowi Sir Charles Paget, aby natychmiast udał się ku wybrzeżom meksykańskim. Wspomniany Admirał, prócz kilku mniejszych statków, otrzymał jeszcze trzy inne okręty liniowe.

— Utrzymują, że Lord Durham dla tego chce wracać do Anglii przez Stany-Zjednoczone, aby się mógł osobicie porozumieć z Prezydentem, względem stosunków granicznych, i jeżeli bydl może, pozyskać od niego skuteczniejsze przeszkody dla rokowań Kanadyjskich, którzy doznając opieki od mieszkańców Stanów-Zjednoczonych, ćwiczą się tuż przy samej granicy w robieniu broni i myślą o nowym napadzie. Lord Durham zamierza złożyć w ręce Królowej swoje pełnomocnictwo, za przybyciem do Anglii, ponieważ je z jej rąk otrzymał.

— Rząd Teksaski, miał teraz urzędowie odwołać podaną dawniej prośbę do Stanów-Zjednoczonych, aby Rzeczpospolita Texas, przyjęta była do liczby krajów, składających Stany. Indianie od strony zachodniej Missisipi, zagrażają napadem tej Rzeczpospolitej, a wojska Stanów-Zjednoczonych mają w tej wojnie zupełną zachowywać neutralność.

— Chcąc się przypatrzeć uroczystościom z powodu dorocznego obierania Lorda-Majora miasta Londynu, przybył tu incognito z Leamington Ludwik Napoleon. Nejął kilka pokojów w miejscu, z którego mógł widzieć uroczysty pochód przez ulice, tudzież podiół wodną nowo obranego rządzącego miasta. Polieya kazała j-go pojazdem zrobić miejsce wśród ści-ku; wtedy lud go poznał, otoczył i nieprzesławał wołać ze wszystkich stron: *niech żyje Xiążę Napoleon!* i t. p. Zaraz nazajutrz zrana wrócił Ludwik Napoleon do Leamington, gdzie zamierza kilka jeszcze tygodni zabawić. (G.R.K.P.)

HISZPANJA.

Madryt, 31-go Października.

Dekret Królowej, względem wybrania do wojska 25,000 ludzi, nieprzyjemne sprawił wrażenie, z powodu, że każdy nowo-zaciężny musi opłacić skarbowi przy wejściu do służby 15 pиастровъ.

(Z gazet angielskich).

Piszą z Madrytu, że od silku dni, artyllerya i jazda co wieczór robi wycieczki wojenne w okolicie Madrytu. Słychać, że znany dowódca karoliński Paillos wrócił do Mancha. Jenerał wojsk Królowej, Nagueras, dowodzący w tej prowincyi, prosił go listownie, aby ze znajdującymi się w ręku jego wojennymi jęcamy łagodnie postąpił; zamiast odpowiedzi, kazał ich natychmiast rozstrzelać. Uskutecznił ten czyn prawie w oczach 8,000 wojska odwodowego, stojącego beczynnie w okolicach Madrytu.

3 Listopada.

Od wczora wielkie tu panuje poruszenie. Wiadziiano, że dziś spokojność będzie zaburzona. Ministrowie zgromadzeni byli noc całą. Wojska stały w koszarach, w gotowości do wyruszenia za pierwszym danym znakiem. Margrabia de las Amarillas otrzymał takżę polecenie zbliżyć się do Madrytu i oczekiwać dalszych rozkazów w Getafe i Pinta, zaś Jenerałowi Aldama poleconém zostało zgromadzić wszelką, do służby zdolną jazdę i wysłać ją do brygady Margrabiego, różnemi bra-

гаду Маркиза малыми отрядами, чрезъ различные выходы города, чтобы избѣгнуть вниманія жителей. Полковникъ Королевскаго полка Кордова и Генераль-Капитанъ Квироса, были о семь предувдомлены. Такимъ образомъ приняты все мѣры предосторожности. Около *Puerta del Sol* собралась толпа народа, но кажется безъ непріязненныхъ замысловъ. Въ шестомъ часу вечера, толпы сѣи становились многочисленнѣе и смятеніе возрастало. Улицы: Алькала, Санъ Геронимо и Ламонтера наполнены были любопытными и злоумышленниками. Въ половине осматого раздалось нѣсколько выстрѣловъ, и толпа, находившаяся близъ Пуерта, подалась назадъ. Человекъ двадцать изъ національной гвардіи, первые съ неистовымъ крикомъ требовали смерти Министровъ. Въ это время (въ 10 часовъ вечера) по улицамъ бѣгутъ генераль-маршъ и забираютъ лавки. Министры надѣются еще на національную гвардію и на войска расположенныя въ Мадридѣ. Партія изступленныхъ произвела это возмущеніе съ тѣмъ, чтобы приготовить отршеніе Министровъ отъ должностей и распустить собраніе кортесовъ. Г. Кампуцано будетъ, какъ говорятъ, Президентомъ Совѣта. Другіе утверждаютъ, что составъ министерства будетъ слѣдующій: Вадильосъ, Президентомъ Совѣта; Нарваесъ, военнымъ Министромъ; Капацъ, морскимъ Министромъ; Бельтрамъ де Лисъ, Министромъ Внутреннихъ Дѣлъ; Матеосъ, Министромъ Финансовъ; о назначеніи же Министра Юстиціи ничего не извѣстно.

4-го Ноября.

Въ сегодняшнемъ номерѣ придворной газеты помѣщена слѣдующая статья: Спокойствіе столицы было нарушено въ эту ночь. Толпы безнокойныхъ людей собрались на возваніе мятежниковъ, произносили мятежныя восклицанія и произвели нѣсколько выстрѣловъ. Привѣтельство предприняло немедленно надлежащія мѣры. Генераль-Капитанъ поставилъ подъ ружье гарнизонъ столицы и національную гвардію, которая оказала похвальное усердіе къ восстановленію порядка. Столица объявлена въ осадномъ положеніи и въ полночь спокойствіе было уже водворено.

— Въ тойже газетѣ обнародовано распоряженіе Генераль-Капитана, коимъ воспрещаются всякаго рода сборища жителямъ столицы, за исключеніемъ людей, предназначенныхъ для наблюденія за порядкомъ. За нарушеніе сихъ правилъ, виновные будутъ отдавы подъ военный судъ и арестованы, какъ участники въ бунтъ.

— Ген. Ораа прѣхалъ въ Мадридъ и немедленно призванъ въ совѣтъ Министровъ. (О.Г.Ц.П.)

Г е р м а н і я.

Мюнхенъ, 10-го Ноября.

Правительство издало постановленіе, коимъ воспрещается учителямъ и ихъ помощникамъ: 1) Посѣщать питейные дома, сборища для пляски и бывать на приходскихъ празднествахъ; 2) Не только не брать въ содержаніе земель для охоты, но даже никогда не присутствовать на охотахъ, потому что охотомъ доказано, что охотникъ не можетъ быть хорошимъ учителемъ; 3) Одеваться просто, не носить бакебардовъ и такъ называемой испанской бороды. Тѣ лица, которые не захотятъ согласоваться съ установленными правилами, будутъ немедленно отрешены отъ должности.

Штутгардъ, 6-го Ноября.

Сынъ Принца Оранскаго, получивъ оффиціальное извѣстіе о согласіи нашего Короля на бракосочетаніе его съ Принцессою Софіею, прибылъ немедленно въ сей городъ, для свиданія съ своею невестою. При въздѣ, ожидалъ Принца чиновникъ, который проводилъ его во дворецъ. Сей часъ по прѣздѣ Принца, прибылъ Герцогъ Бернардъ Саксен-Веймарскій, родственникъ царствующей фамиліи въ Нидерландахъ, извѣстный своими военными подвигами въ Бельгій, и остановился въ гостиницѣ подъ вывѣскою Англійскаго Короля. Оба посѣтителю получили приглашеніе къ Королевскому столу, а послѣ того были въ театрѣ. Женихъ ввелъ въ ложа Принцессу Софію, которая была принята съ радостными восклицаніями и привѣтливо поблагодарила публику. Наслѣдныи Принцъ Оранскій и Герцогъ Саксен-Веймарскій, были въ Нидерландскихъ мувирахъ. Первый изъ нихъ имѣетъ неболе 21 года отъ роду, пользуется цвѣтущимъ здоровьемъ и крѣпкимъ сложеніемъ. Другой, осанкою своею напоминаетъ рыцарскія времена. (О.Г.Ц.П.)

Г р е ц і я.

Афины, 27-го Октября.

Здѣсь получены весьма неблагопріятныя извѣстія. Каймаканъ (Вице-Губернаторъ) Эссалии, при-

mami, dla uniknienia baczności mieszkańców. Cordova, Półkownik półku Królowej, tudzież Kapitan Jeneralny Quiroga, zostali o tem zawiadomieni. Tym sposobem przedsięwzięto wszelkie kroki ostrożności. Przy Puerta del Sol zebrali się tłumy, atoli, jak się zdawało, bez zamiarów nieprzyjaznych. Około godziny 6-tej wieczorem, tłumy te stawały się coraz liczniejsze i burzliwsze. Ulice: Alcalá, San Gerónimo i la Montera, napełnione były ciekawymi i źle myślącymi. O 7; usłyszano kilka strzałów, a zgromadzeni przy Puerta del Sol cofnęli się. Około 20 ludzi zgwardyi narodowej, pierwsi wydali buntownicze okrzyki, żądając śmierci Ministrów. W tej chwili (o 10 godzinie w nocy) bębnią marsz jeneralny po wszystkich ulicach; sklepy są pozamykane. Ministrowie liczą jeszcze na część gwardyi narodowej i na wojska zgromadzone w Madrycie. Sądzą, że *Exaltados* zrobili to zaburzenie, w celu przygotowania złożenia Ministrów z urzędowania i rozwiązania Kortezów. P. Campuzano ma być Prezesem Rady, inni utrzymują, że taki ma być skład nowego Ministerstwa: Vadillos, Prezesem Rady; Narvaes, Ministrem Wojny; Capaz, Ministrem morskim; Beltram de Lys, Ministrem Spraw Wewnętrznych; Mateos, Ministrem Skarbu; o osadzeniu miejsca Ministra łask i sprawiedliwości nie słychać nic pewnego.

Dnia 4.

Dzisiejsza gazet. nadwojna zawiera następujący artykuł: Spokojność stolicy była tej nocy naruszona; po zjawieniu się buntowniczej odezwy, zgromadziły się w kilku miejscach tłumy niespokojnych ludzi, którzy wydawali okrzyki buntownicze i kilkakrotnie wystrzelili. Rząd już się natychmiast środków takich, jakie okoliczności wskazywały. Jeneralny Kapitan zgromadził wojsko osady miasta i waleczną gwardyją narodową, która okazała chwalebna gorliwość w utrzymaniu porządku. Stolica ogłoszona jest w stanie oblężenia. O północy spokojność przywrócona została.

— Taż sama gazeta zawiera uwiadomienie Jeneralnego Kapitana, że od chwili ogłoszenia pomienionego uwiadomienia, każde zgromadzenie, prócz osób należących do utrzymania porządku, jest zabronione. Kto ten zakaz przekroczy, oddany będzie natychmiast pod sąd wojenny i sądzony, jako mający udział w rozruchu.

— Jenerał Oraa przybył do Madrytu i powołany został do rady Ministrów. (G.R.P.K.)

Н и е м ц у.

Monachium, 10-го Listopada.

Rząd Królewski wydał rozporządzenie, mocą którego zakazano jest nauczycielom i ich pomocnikom: 1) uczęszczać do szynków, miejsc, gdzie tańczą i na odpusty parafialne; 2) nie tylko nie dzierżawić polowania, ale nawet nie być na żadnym obecnym: bo przekonano doświadczeniem, że myśliwy nie może być dobrym nauczycielem; 3) ubierać się skromnie, nie nosić faworytów, ani tak zwanej brodki hiszpańskiej. Osoby, któreby nie chciały zastosować się do tych przepisów, mają być natychmiast zawieszony w pełnieniu swych obowiązków. (G.R.K.P.)

Stuttgart, 6 Listopada.

Jak tylko Dziedziczny Xiążę Oranii otrzymał urzędową wiadomość o przyzwoleniu naszego Króla na małżeństwo jego z Xiężniczką Zofią, przybył tu natychmiast dla powitania swojej narzeczonej. Przy bramie oczekiwał na Xięcia wyślaný urzędnik, który go do pałacu odwiózł. Zaraz po przyjeździe Xięcia zjechał Xiążę Bernard Sasko-Wejmarski, pokrewny domu panującego w Niderlandach i znany z czynów wojennych w Belgii; wysiadł on w domu gościnnym pod królewskiego stołu, a następnie ukazali się w teatrze. Xiężniczka Zofia, wprowadzona do loży przez swego narzeczonego, przyjęta została z najwyższymi okrzykami radości, na które nader grzecznie podziękowała. Xiążę Dziedziczny Oranii i Bernard Sasko-Wejmarski byli w mundurach niderlandzkich; pierwszy jest młodym mężczyzną, ledwie 21 lat mającym, cery zdrowej i silnej budowy. Drugi postawą swoją przypomina rycerskie czasy.

Г р е ц я.

Афины, 27 Паўдзiernика.

Nadeszły tu nader nieprzyjemne z Volo wiadomości. Kajmakan (Vice Gubernator) Tessalii przybył

быль въ Воло для собранія дани съ живущих там Грековъ, которые избѣгая его несправедливости, скрылись въ домъ Греческаго консула. Одинъ изъ офицеровъ каймакана окружилъ домъ стражею, выломалъ двери и собравшихся тамъ Грековъ по одному привелъ къ каймакану. Сей послѣдній требовалъ отъ нихъ дани и изорвавъ ихъ паспорта, приказалъ ихъ посадить въ тюрьму. Это извѣстiе произвело неблагоприятное впечатлѣнiе въ Афинахъ, и Греческое Правительство сдѣлало немедленно по сему предмету представленiе. Говорятъ, что Капитанъ Канарисъ, который съ своею эскадрою находится въ Архипелагѣ, получилъ предписанiе отправиться въ Воло. (О.Г.Д.П.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Александриа, 16-го Октября.

Въ Сеннеаръ отправлено уже нѣсколько отрядовъ войска. Полковникъ Кембелъ, сопровождаемый Пашу въ его путешествiи, которое онъ принимаетъ сегодня.

— Здѣсь получено весьма важное извѣстiе, что значительное число Друзовъ приняло Христіанскую вѣру. Тамашій Епископъ пригласилъ къ себѣ нѣсколькихъ Консуловъ изъ Бейрута чтобы они присутствовали при крещенiи 150 Друзовъ, которые избѣгая гоненiй со стороны Египетскаго Правительства, рѣшились принять вѣру, пользующуюся его покровительствомъ. Во всѣхъ деревняхъ обитаемыхъ Друзами, увеличивается число новокрещенныхъ. Письма изъ Бейрута (полученныя въ Марсели) подтверждаютъ сказанное извѣстiе. Въ одномъ изъ этихъ писемъ сказано по сему предмету: „Слѣдующее происшествiе случилось здѣсь между независимыми Друзами, которыхъ ужасную религію начертилъ недавно мастерскимъ перомъ Г. Сильвестръ де Саси. Всѣ почти жители въ Корофанъ (вѣрно Горанъ) приняли крещенiе. Число Друзовъ здѣлавшихся уже Христіанами болѣе шестисотъ. Несомнительно, что поводомъ къ сему были политическія обстоятельства. Производимая противъ нихъ война, все болѣе стѣсняла своими штыками предѣлы сихъ Горцевъ, и вездѣ угрожала имъ смертію и истребленіемъ. Таковая тактика привела ихъ въ отчаяніе, они положили оружіе и водрузили знамя мира на обнаженныхъ вершинахъ горъ. Покорившись, они справедливо признали, что, дабы пользоваться такимъ обращеніемъ со стороны Египтянъ, какими пользуются Христіане обитающіе въ этихъ горахъ, и которымъ предоставлены значительныя преимущества, для этого нужно принять Христіанскую вѣру. Это происшествiе столь важное произведетъ такое вліянiе на Сирію, что отъ него зависѣть будетъ судьба сего края.“ (G. C.)

Т у р ц и я.

Константинополь, 17-го Октября.

Египетскій Вице-Король велѣлъ сдѣлать оцѣнку большей части своихъ плантацій, кажется потому, чтобы этимъ доказать законное ими владѣніе, а слѣдственно непрекращать продажи произведеній, даже по введенiи въ исполненіе торговаго трактата, заключеннаго между Англіею и Портою. Такъ образъ онъ останется при своей монополiи съ тою только разницею, что подъ другимъ т. е. облеченнымъ личиною видомъ.

— Въ Турецкой газетѣ Теквими Вакаи помѣщено постановленіе Султана, коимъ воспрещается брать съ инвѣрцевъ (рансовъ) какую либо произвольную подать деньгами или хлѣбомъ, возлагая на подлежащія власти обязанность наблюдать за точнымъ исполненіемъ сего постановленія и подвергать взысканію виновныхъ въ нарушенiи онаго.

24-го Октября.

Нѣкоторые думаютъ, что трактатъ заключенный между Англіею и Портою, начинается уже ужасать Турецкое Правительство.

— По письмамъ полученнымъ изъ Персiи, Англійскій Посланникъ выѣхалъ уже въ путь въ Тегеранъ, гдѣ ожидали Шаха, ежели онъ уже теперь туда не прибылъ.

— 20 ч. с. м. Французскій Адмиралъ Русеаъ имѣлъ у Султана аудіенцію, которому поднесъ письменное увѣдомленіе своего Короля о рожденiи Графа Парижскаго. (G. C.)

Е Г И П Т.

Alexandrya, 16 Października.

Do Sennear wysłano już właśnie kilka oddziałów wojska. Półkownik Campbell będzie towarzyszył Baszy w jego podróży, do wyjazdu w którą, jest właśnie dzisiejszy dzień przeznaczony.

— Odebrano tu bardzo ważną wiadomość, że znaczna część Druzów przyjęła wiarę Chrystusa. Kilku konsulów w Bayrut, zaprosił Biskup tamtejszy, aby chcieli bycъ obecni na chrzcie 150 Druzów, którzy, unikając prześladowania ze strony Rządu Egipskiego, postanowili przyjąć wiarę, opieki u tegoż doznającą. We wszystkich wioskach, zamieszkaanych przez Druzów, powiększa się liczba nowitów. Listy z Beyrut (otrzymane w Marsylii), potwierdzają powyższą wiadomość. W jednym z nich tak o tém powiedziano: „Następujące wydarzenie miało tu miejsce pomiędzy niezawisłymi Druzami, których straszliwą religią opisał niedawno piórem mistrzowskiem Pan Sylvestre de Sacy. Prawie wszyscy mieszkańcy w Korofan (zapewne Horan), przyjęli chrzest święty. Liczba Druzów, którzy zostali już chrześcianami wynosi przeszło sześćset. Ani wątpić, że pobudką do tego postąpienia są okoliczności polityczne. Wojna, przeciwko nim prowadzona, ścieśniała coraz więcej swemi bagnetami zakres tych górali i wszędzie im śmiercią i wytępieniem groziła. Podobna taktyka przyniosła im do rozpaczy, złożyli broń i zatknęli proporzec pokoju na wierzchołkach gór nagich. Po poddaniu się swojemu, uznali, istuszoie, iż żeby doznawać takiego obejścia się ze strony Egipcyan, jakie jest udziałem chrześcian, w tychże górach zamieszkanych, a którym znaczne służą przywileje, uznali, mówię, że trzeba przyjąć wiarę chrześciańską. Ten wypadek jest tak ważny i wywrze wpływ taki na Syryą, że będzie stanowić o losie tego kraju.“ (G. C.)

Т у р ц я.

Stambul, 17-го Października.

Vice-Król Egiptu rozkazał oszacować większą część plantacji swoich, dla tego, jak się zdaje, ażeby przez to udowodnić prawne ich posiadanie, a następnie nie zaprzestawać sprzedaży płodów, nawet po wprowadzeniu w wykonanie traktatu handlowego, który między Anglią i Portą zawarty został. Tym sposobem utrzyma się on przy dotychczasowem monopolium swoim z tą tylko różnicą, że pod innym, to jest, zamaskowanym kształtem.

— Dziennik Turcki Tekwimi Wekai zawiera rozporządzenie Sultana, zakazujące wymagania od innowierców (Rajasów) jakiej bądź samowolnej opłaty, czy w pieniędżach, czy w zbożu; poleca przytém władzom, aby troskliwie nad dopełnieniem tego rozkazu czuwały i na przestępującym surowe wymierzały kary.

Dnia 24.

Zdaje się niektórym osobom, że traktat, zawarty między Portą i Anglią, już rząd Turcki zastraszacъ poczyna.

— Według listów, z Perayi nadeszłych, Poseł Angielski udał się już w drogę do Teheranu, gdzie oczekiwano na Szacha, jeżeli tylko już tam w tej chwili nie przybył.

— Dnia 20-го бież. м., Poseł Francuzki, Admirał Roussin, miał posłuchanie u Sultana, któremu złożył listy notyfikacyjne swojego Króla o narodzeniu Hr. Paryża. (G. C.)